

Učiteljski tovariš

Stanovsko politično glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveita«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pisem ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtak. Naročnina letno 60 Din za inozemstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davke posebe. Pošt. ček. rač. 11.153. Telefon 3112

Ob II. vseslovanskem pedološkem kongresu

Komaj štiri leta so minula od prvega vseslovanskega pedološkega kongresa, ki je bil v Brnu 1933. leta in ki je pokazal, da je mladinoslovni študij na Češkoslovaškem in Poljskem že zelo razvit, in da ti dve državi v pogledu pedologije nikakor ne zaostajata za Nemčijo in Francijo. Toda kljub temu moramo upoštevati dejstvo, da je mladinoslovje povsem mlada veda, ki je za popolen uspeh pedagoških stremeljenj nujno potrebna. Zaradi tega je treba naglasiti, da bi bilo prav, če se seznanimo s to mladino in za marsikoga povsem novo vedo vse učiteljstvo, ker bo moralo upoštevati njene izsledke pri svojih pedagoških prizadevanjih.

Namen tega članka ni predočiti natančen oris pomena in namena mladinoslovja ali pedologije kot znanosti, pač pa poudariti velik pomen dejstva, da se je stalni slovanski odbor za prirejanje mladinoslovnih kongresov v slovanskih državah odločil prirediti drugi kongres v Ljubljani. V Jugoslaviji je študij pedologije šele v početnem štadiju. Toda naši priznani pedagogi so uvideli potrebo fundiranja vsega ped. dela na pedološke izsledke, ker le na ta način morejo pričakovati sigurnih uspehov svojega dela. Spoznanje te potrebe je pa glavni in najmočnejši temelj bodočega razvoja pedologije kot samostojne znanosti tudi v naši državi. Nujne posledice vsega tega pa je potreba popularizacije mladinoslovja ne samo med učiteljstvom in profesorji, marveč tudi med otroškimi zdravniki, sodniki, socialnimi zaščitniki, skratka, med vsemi faktorji, ki imajo kakorkoli posla z mladino.

V povojni dobi se je pri nas zelo razmahnila propaganda za novo šolo. Zanimanje za nove izsledke na področju modernizacije osnovnega šolstva, je med učiteljstvom naraščalo od dne do dne. Prebrodili smo vse začete ovire in prehajali polagoma od delovne šole do strnjene pouka. Ne bilo bi umestno trditi, da smo že povsem modernizirali osnovno šolo, pač pa lahko ugotovimo, da se je učiteljstvo mnogo prizadevalo in si še vedno prizadeva, korakati v tem pogledu z duhom časa. Toda vsa prizadevanja ostanejo lahko povsem brezuspešna, ako niso pravilno fundirana; lahko se nam zgodi, da ustvarimo povsem moderen videz metode pouka, a šola bo vendarle stara. Zakaj?

Pedagog, ki vzgaja mladega človeka, mora vedeti, kakšno bitje ima pred seboj in kako mu je treba v gotovih primerih postopati, da doseže svoj pedagoški cilj. — Sedaj pa nastopa funkcija mladinoslovja, ki ugotavlja na kakšni razvojni stopnji se otrok nahaja v gotovi dobi, s katerimi duševnimi funkcijami se sme pri otroku računati in s katerimi ne. Na take izsledke je treba graditi modernizacijo šolstva, ako se hoče preoblikovati tudi duh naše šole in ne samo zunanje metode.

Ugotoviti moramo, da so mnogi učitelji naleteli na velike težkoče pri svojih prizadevanjih za popolnim uveljavljanjem otrokove samodelavnosti predvsem zaradi pomanjkanja pedološkega študija. Tudi iz tega razloga moramo pozdraviti prireditev drugega vseslovanskega pedološkega kongresa v Ljubljani. Letos se bo v Jugoslaviji na tem kongresu prvič razpravljalo o vseh vprašanjih, ki spadajo v področje pedologije, prvič bodo predavali priznani mladinoslovci, predvsem iz Češkoslovaške, Poljske, Jugoslavije in tudi iz Bolgarije. Kapacitete, katerih imena smo navedli že v prejšnji številki »Učit. tovariša«, nam dajejo popolno garancijo, da nas pričakovanja ne bodo varala.

Pripravljalni odbor za prireditev tega kongresa, ki se je osnoval v Ljubljani že pred nekaj meseci, je moral prebroditi mnoge težkoče, a končno mu je vendar uspelo spraviti vso stvar z mrtve točke in sedaj se nahajamo v času tik pred pedološkim kongresom. Ta prireditev ima zelo velik pomen tako za Ljubljano, kakor tudi za vso Jugoslavijo. Nastop češkoslovaških, poljskih, bolgarskih in jugoslovanskih mladinoslovcev bo pokazal vse dosežke uspehe te mlade in nove znanstvene panoge, pokazal nam bo, v koliko je bila doslej pedologija opora vsem pedagoškim stremeljenjem, a obenem nam bo pokazal pot, po kateri moramo v bodoče korakati, da pridemo prej in lažje do zaželenih ciljev. Toda ne glede na to, kaj pričakujemo od tega kongresa in dasiravno smo prepričani, da ne bo nihče razočaran, vendar moramo poudariti, da nam bo ta kongres nedvomno zelo močna pobuda za poglobitev in utrditve pedagoškega dela in za preosnovo in modernizacijo našega šolstva. Dal nam bo pobudo za študij pedologije v večjem obsegu, nego se je vršilo to doslej in dal nam bo brez dvoma tudi pobudo za osnovanje stalnega odbora za proučevanje mladinoslovnih vprašanj tudi v naši državi.

Ako je pripravljalnemu odboru uspelo pridobiti tako visoko pokroviteljstvo za pedološki kongres v Ljubljani, ako posvečajo v vseh ostalih slovanskih državah tako veliko pozornost tej novi znanosti in ako se je tako

Demoralizacija

Se nobeno dejanje ni tako demoraliziralo učiteljstva kakor način napredovanj. (Ivan Dimnik.)

Ta kratka ugotovitev predsednika učiteljskega združenja je bila izrečena na letošnjem zasedanju banovinske skupščine. Odkritosrčnost, s katero je bila izjava podana, kaže vso resnost položaja, ki je nastal v učiteljskih vrstah radi nepravilnega postopanja pri napredovanjih, a še ostreje prikazuje oslabljeno moralo onih, ki so uvedli to prakso.

Učiteljstvo, ne glede na strankino opredelitev, teži po objektivnosti. Kajti ono se dobro zaveda, da ni nobena protekcija trajna in da mora v drugih prilikah svoj enkratni, po protekciji doseženi uspeh, drago plačati. Kakor je neodvisnost ideal vsakega posameznika v svetu, tako je ona tudi najvišji ideal učiteljstva, zavedajočega se, da je samo neodvisnemu mogoče izreči jasno in odkrito besedo ali izvršiti čisto delo.

Da se izvije učiteljstvo iz strankarskih klešč, ki ga nemilo stiskajo z desne in z leve, ki so ga stiskale včeraj in ga tišče tudi danes, je izšla spontano iz vrst vsega težko preizkušenega članstva sarajevska deklaracija, ki zahteva popolno neodvisnost od polit. strank. — Toda učiteljstvo je vsaki stranki neobhodno potreben sestavni del propagandnega aparata. Zato je učiteljstvo storilo v očeh strankarjev največji greh, ko je proklamiralo svojo neodvisnost.

S tega vidika je treba motriti večletno borbo med učiteljskim združenjem in strankami. V to borbo se je poseglo odločno z obeh strani in če mora učiteljstvo pri tem izkazati žrtve, ne gredo te na račun neopravičenosti naših zahtev ali nesposobnosti, temveč radi neenakih sredstev, moči in metod v boju.

Učiteljstvo je zastavilo pošteno in močasto vse svoje sile za vzgojo mladine po danih mu predpisih, vestno in preko svojih življenjskih in gmotnih moči sodeluje na vseh področjih kulturnega dela, in vendar je pri učiteljskih pravicah (premesitvah in napredovanjih) vse to delo brez priznanja, čeprav mu piše v letni oceni pod rubriko 23 »zaslužni«. — Torej, moramo iskati vzrok premestitev na boljše mesto in napredovanj, ne v prošnjah navedenih in upravičenih razlogov ter v dovoljen in prekomernem številu let ali v oceni dela, temveč se jemljejo za kriterij popolnoma druge, javnosti ter uveljavljenim zakonom in moralnim načelom neznane osnove.

Ne trdimo, da je ta praksa od danes,

Kajti, kadar se na pristojnem mestu označujejo učitelji za »naše« in »vše« ter se po tej pripadnosti deli pravica, ni to več pravica, temveč brezsrčna krivica, ki žali ves učiteljski - uradniški stan v grenki zavesti, da more doseči priznane jim pravice samo v ugodnem časovnem razdobju in v gotovi kombinaciji. Vse te označbe so pa dokaz nepravilnega pojmovanja vloge uradništva, posebej še učiteljstva, v sestavu celotnega državnega občestva.

Istčasno so ta načela pripadnosti in po njej odmerjajočih se pravic huda preizkušnja za v težkih gmotnih prilikah nahajajoče se učiteljstvo, za moralno šibkejšo in stanovsko nezavedno učiteljstvo. S tem je načeto vprašanje morale in usode vsega stanu in po njem naroda, kajti je težko verjeti, da bi neznajčajneši vzgajali značajne državljane. — Ako je to ideal naših

dvomim. Je pa tudi v popolnem neskladju z njihovimi dišečimi besedami o ljudski pravi.

Nešteti zgodovinski primeri nas uče, da vsaka krivica rodi odpor, tem močnejši, čim večja je bila. Nas pa tudi vera uči, da se dobro plačuje z dobrim, hudo s hudim. Zdi se mi, da bi moralo biti poznanje te resnice temeljno dognanje vsakega javnega delavca. Pogažene pravice so bile od nekdaj kal nezadovoljstva, ki so ob svojem vrhuncu rodile zle posledice za one, ki so jih pogazili.

Rangna lista, ki jo sestavlja učiteljska organizacija, bo točno pokazala, kdo je zastavljen in kdo se je pomaknil preko vrstnega reda v višjo skupino. Tako bo možen povsem objektivni prikaz postopanja z napredovanji. Mogoče bodo imena in dejstva

lepo število priznanih mladinoslovcev prijavilo za predavanja na II. vseslovanskem pedološkem kongresu, tedaj se moramo tudi mi zavedati, da ne bi bilo prav, če bi ne pripisovali temu kongresu onega pomena, ki ga v resnici ima.

Ljubljanska sekcija JUU se je v polni meri zavedala svoje dolžnosti, ko je dala pripravljalnemu odboru prostore in svoj upravni aparat na razpolago, zato pričakuje, da bo tudi učiteljstvo s svojo udeležbo dokazalo, da pozna in prizna velik pomen pedologije za vsakega pedagoškega delavca.

koga bolela, je pa potrebno, da se to vprašanje razčisti.

To je dolžna organizacija svojemu članstvu, ker nekateri že po dve, tri leta čakajo na napredovanje, medtem ko so nekateri napredovali po nekaj mesecih čakanja.

Razčiščenje tega vprašanja bo tudi vrnila zaupanje v pravičnost, ki se je že močno omajalo. Tako bo ta ukrep učit. organizacije rodil le dobre posledice, tako za oškodovano učiteljstvo, kakor tudi za pristojni forum, ker ne bo več povodov za uničujočo kritiko te izbirne metode napredovanj.

Ostane pa zahteva po avtomatičnem napredovanju še vedno pogonska sila stanovskega delovanja. Brez avtomatičnega napredovanja ne vidimo garancije za objektivno poslovanje z napredovanji, kajti presenečenje in nerazboriti ljudje so vedno mogoči. Izgled za vrnitev avtomatičnega napredovanja je po drž. finančnem presežku toliko lažji, posebno, ker so v vidiku novi in boljši trgovski odnosi z raznimi velesilami. Tako upravičeno zahtevamo, da se nam vrne ono, kar smo imeli in smo radi državnih interesov žrtvovali.

Državniška modrost zahteva objektivnost. Objektivnost povsod in na vsakem mestu, kajti ona je dokaz strpnosti. Kjer pa strpnosti ni, gospodarijo le nagoni in tu se ustvarja žarišče sporov in bojov.

Kdor ima pravico na svoji strani, se boja in žrtve ne plaši. Pri gmotnih vprašanjih gre za eksistenco družin, za življenje nedolžnih otrok in tu bodo planili možaki v boj, ne meneč se, če koga pohodijo, ali bodo pohojeni! Socialna krivica je Ahilova peta vsakega posameznika. Dvomim, da bi hotel kdo namenoma streljati vanjo?!

Učitelj — javni delavec

Letošnje poročilo tajnika JUU, sekcije za dravsko banovino, ki naj bi bilo obračun dela v preteklem letu, nam pokaže nazorno sliko, kako se naša edina stanovska organizacija prizadeva in trudi za izboljšanje splošnih prosvetnih, kulturnih, gospodarskih in socialnih, pa tudi osebnih razmer.

Težke materialne prilike, v katere je zašel naš stan in katerih ureditev in izboljšanje je nujno potrebno, so bile prva skrb Udruženja, ki se ni strašilo resolucij, intervencij, prošenj in pritožb. Koliki uspehi so bili doseženi v tem pogledu, pa tudi v pogledu raznih stanovskih vprašanj, ki se tičejo šolstva samega, nam jasno in točno obrazloži letošnja bilanca naše sekcije. Naj bo že kakor koli, dejstvo je in ostane neizpodbitno, da je učiteljstvo kljub težkim gmotnim prilikam — kot skoro edini faktor za kulturni in prosvetni razmah podeželja — ostalo zvesto svojim nalogam. Učiteljstvo se je zavedalo težke in odgovorne naloge, ki jo ima v šoli in izven nje med narodom, ker mora skrbeti za procvit podeželja, za izboljšanje gospodarskih in kulturnih razmer našega malega človeka in to kljub težkim okoliščinam, ki so se pojavljale in se še pojavljajo od raznih lokalnih faktorjev. Teh, za naš stan in splošni napredek razdiralnih provokaterjev ne manjka nikjer. Toda učitelj, kot javni delavec, vrši svojo nalogo kljub raznim oviram. Uspehi so bili — to lahko z mirnim srcem izpovemo vsem in vsakomur — odlični z ozirom na težke prilike, ki morda tu pa tam demoralizirajo še tako zavedne, trdne in odporne javne delavce — naše učitelje. Toda mi smo vztrajali, delali vse za procvit najširših ljudskih plasti, ki so ravno v teh kritičnih časih, razrvanih skoz in skoz, prepotrebne pouka, izobrazbe, usmerjenosti k dobremu, za splošno koristnemu sodelovanju vseh in vsakogar.

Nesporno je dejstvo, da je ostala naša stanovska zavest močna kot še nikoli, čeprav so se poskušale razdreti in razcepiti naše vrste in tako vreči ob tla vse tisto, s čimer se lahko ponaša Udruženje jugoslovanskega učiteljstva bolj kot vsaktera druga organizacija. V kakšnem pravcu se je vršilo vse delo v upravi in delo prosvetnih pionirjev med ljudstvom, kakšne reforme glede zahtev sedanje dobe so bile dosežene, tudi tisto, kar ni vzniklo iz naših vrst in kar zato tišči prosvetnih pionirjev odklanjajo itd. — nad vsem tem je imela organizacija budno oko, da je ločila pravo seme od pleva...

Kako je bilo z našim delom med narodom?

Zahteva nove dobe je, da učiteljstvo posveča vse svoje sile našemu malemu človeku, da živi z narodom, iz katerega je izšlo. Razni pokreti, ki so dobili tudi od strani sekcije svojo podporo, so pokazali, da je izšla pretežna večina prosvetnih delavcev za ureditev naše vasi ravno iz vrst učiteljstva. Poglejte tečaj! Statistika nam jasno pokaže in pove, koliko dobrega semena je padlo v zimskih

VSEBINA:

Ob II. vseslovanskem pedološkem kongresu. Demoralizacija.

Učitelj — javni delavec.

Klic o pravem času.

II. vseslovanski pedološki kongres.

Ob povratku iz Pariza.

Ob smrti tovariša Josipa Armiča.

LISTEK: Hrvatsko kmečko gibanje. —

Človek brez duše...

Splošne vesti. — Kaj vse pišejo o učiteljstvu,

šoli, prosveti in JUU. — Naša gospodar-

ska organizacija. — Učiteljska tiskarna.

— Učiteljski pevski zbor - Emil Adamič.

— Mali oglasi.

Zaupamo v pravičnost državnih oblasti, zlasti v dravski banovini in upamo, da se bodo znala najti sredstva, da napredujejo vsi tisti, preko katerih je bil izvršen skok. S tem se bo uredilo na splošno zadovoljstvo to vprašanje in odstranjen vzrok nezadovoljstva. Poglobilo se bi pa tudi sodelovanje med oblastjo in učiteljsko organizacijo, kar bo samo uspeh v stvari, to je, našemu šolstvu, kateremu vsi posvečamo vse svoje sile.

Ko razčlenjamo poglavje o demoralizaciji učiteljstva, imamo v vidu raznovrstne sile, ki so imele oblast v svojih rokah in jim je bilo le radi oblasti mogoče vplivati tako pogubno na usodo učiteljstva. Tako so vsi slabi nagibi in vplivi prišli izven učiteljskih vrst, v katerih pa so našli za svoje delo nekaj nezavednih ljudi, da so opravljali zaukazani jim posel. Pa tu moramo načeti že vprašanje o selekciji...

Vsekakor pa ne bi mogli poedini preko reda napredovati, če ne bi bila to volja odločujočih. Tako se tudi v tem primeru potrjuje pravilo, da riba pri glavi smrdi.

Duje Budak.

mesecih med šoli odraslo mladino, ki je v sedanjih prehodnih dobi ki boljšim gospodarskim razmeram, vsaj tako upamo, prepotrebna vzgoje in izobrazbe ter predvsem — vodstva. Sleherne počitnice obiskujejo naši tovariši razne tečaje vseh vrst, da zrna, ki jih na teh tečajih sejejo priznani in najboljši kmetijski in gospodarski strokovnjaki, prenesejo med narod, med naše kmečke očance, pa tudi med šolsko in šoli odraslo mladino v največji meri. In tako je tudi prav! V letošnjih počitnicah je število teh tečajev, kjer bo dobilo učiteljstvo novih pobud za delo na vasi, precejšnje. Tako na primer so najvažnejši tečaji za pedagogiko, kmetijstvo, higieno, ročno delo, itd., itd., pač pestra vrsta, kakor so najrazličnejše potrebe za preoblikovanje naše vasi.

Vas se probuja, preoblikuje. Razveseljivo je dejstvo, da je ravno naš učitelj tisti njen preoblikovalec, ki vzbuja v kmečkem ljudstvu veselje do napredka, smisel za nove pridobitve tehnike, gospodarstva in kulture. Da, tudi kulture! Kulturni dvig vasi in s tem podeželja je poleg dela v šoli prva naloga podeželskega učitelja, ki se po delu v razredu in poleg lastnega študija za pridobitev strokovne izobrazbe — nesebično žrtvuje, da z raznimi društvi, četami, organizacijami, predavanji, prosveto itd. dviga zavest malega človeka, ki je poleg ročne zaposlitve potreben tudi duševne hrane. Vzgoja srčne kulture s sistematskimi nastopi in predavanji je važno torišče za izobražena na vasi. Le poglejte jih: predsedniki, tajniki in odborniki številnih društev, organizatorji kulturnih krožkov, predavatelji na sadjarskih in kmetijskih tečajih, čebelarji, vrtnarji itd. itd. To so naši učitelji! Kjerkoli je društvo, petnajst ljudi skupaj — učitelj je vodja, ki skrbi za razgibanost in prosoh. Splošne probleme okraja, ki so v interesu oratarja, rešuje spet — učitelj. Dolga, dolga je vrsta udejstvovanja, kjer se trudi naš kulturni — javni delavec. Ta javni delavec je bolj kot malokateri iz drugih stanov tesno povezan s kmečkim življenjem, ki neumorno dela in živi za dvig svoje okolice. In javnih delavcev med narodom so polne naše vrste kljub raznim šikanam in napadom na naš stan, ki in na vseh koncih in krajih izpostavljen neumestni kritiki. Eno pa ostane neizpodbitno: sodba, ki si jo ustvari ljudstvo o svojem vodniku, ki mu da priznanje za neumorno delo, ta sodba in priznanje je moralno zadoščenje, ki ga nihče ne more ovreči. Hvalevredno je, da je naše ljudstvo po pretežni večini še nepopačeno in da svojemu kulturnemu in gospodarskemu voditelju ter vzgojitelju prizna delo in trud na raznih poljih udejstvovanja. Velika aktivnost in agilnost na vseh poljih nam je porok za bodočnost.

Učiteljstvo je bilo, je in bo tisti posredni faktor med v hitrem tempu naraščajočo civilizacijo in med našim malim človekom, ki ga dviga in mu pomaga ter ga vzgaja za dobrega člana človeške družbe. Tone Trdan.

Klic o pravem času

Sedaj, ko se sestavljajo in odobrujejo šolski proračuni B, bi bilo potrebno, da kralj. banska uprava popravi z dosedanjim odlokom tako nizko odredene postavke za učiteljsko knjižnico.

Kakšen pomen imajo knjige za vsakega posameznega učitelja na šoli, vidimo iz spisa priznanega pedagoškega pisatelja dr. St. Gogale: »Narodni učitelj in narodna šola«, ki je priobčen v »Pedagoškem zborniku« 1. 1936., v katerem pravi, da naj skuša narodni učitelj trajno in vsestransko zasledovati razvoj lastnega naroda in naj zato ne prezira naših narodnih kulturnih del. Naj ne bo narodnega učitelja, ki bi ne čital in študiral stvari, ki pri nas izhajajo in v katerih se, razen drugega, kaže tudi naš narodnostni duh. Zahteva po gojitvi narodnostnega duha je torej zahteva po intenzivnem in osebno dejavnem spremljanju razvoja naše narodne kulture.

Kdor je ta spis prečital, mu je gotovo postalo nekako tesno pri srcu. Lepe pisateljeve misli so mu ponovno odkrile trdo stvarnost, v kateri se nahajamo. Za uresničenje teh piščevih misli bi bilo treba učitelju sredstev za povečanje njegove knjižnice. Že sedaj plačuje učiteljstvo iz golega idealizma velik kulturni tribut, ne da bi omenjal, da je skoraj vsak naročen na dnevnik, je treba predvsem upoštevati razne knjižne založbe in družbe, ki jih imamo Slovenci veliko, pa so pri vseh učitelji in učiteljice zastopani kot najštevilnejši naročniki. Izide nova knjiga, bodisi znanstvena ali leposlovna, učiteljstvo

dobi mamljiv oglaš. Marsikdo bi si knjigo rad nabavil, koristila bi njemu*in posredno po njem še širšim plastem naroda, toda žep mu tega ne dopušča. Žalostno odvrača mamljivo vabilo in se živi v prokletstvo odvisnosti žepa.

Kdo bi se raje vživel v globine narodnosti, kot ravno učitelj, posebno še tisti, ki je zunaj na deželi sam od mest in knjig. Res, da svoj narodnostni duh lahko gojimo v osebnem stiku z našim preprostim narodom, v katerem je ostala narodna duša nepokvarjena in obvarovana pred težjimi vplivi tujih narodov. Toda te kulture ne bomo mogli poglobiti, dvigniti in pomnožiti, ker je ne bomo mogli primerjati s kulturo drugih narodov. To pa se more pri nas, ki nimamo sredstev za potovanje, le s pomočjo knjig.

Ker si učiteljstvo samo ne more nabavljati dovolj knjig, iz katerih bi se lahko izobraževalo, se spoznavalo s književnostjo in kulturo lastnega kakor tudi tujih narodov v smislu izvajanj in navodil pisatelja Gogale, naj se vsaj določi večji znesek za izpopolnjevanje učiteljskih knjižnic na posameznih šolah, za večja in dražja dela pa daje podpora okrajnim učiteljskim knjižnicam. Le če bodo učiteljstvu dostopne knjige, se bo lahko iz njih izobraževal ter s to svojo sodobno izobrazbo koristil narodu.

Najbolje se obrestuje denar izdan za knjige.

Vončina Drago.

II. vseslovanski pedološki kongres v Ljubljani

Priprave za pedološki kongres, ki se bo vršil 26., 27. in 28. avgusta v Ljubljani, so v polnem teku. Prijave udeležencev se stekajo dan z dnem v tajništvo pripravljalnega odbora, ki uraduje v prostorih JUU, sekcije za dravsko banovino v Ljubljani. Posamezni odseki imajo polne roke dela za zadostno preskrbo hrane in stanovanj. Pri celotnem pregledu došlih prijav zgleđa, da se za ta kongres ne zanimajo zgolj mladinoslovci in vzgojitelji, temveč prav vsi sloji naroda, zakaj šele znanstveni izsledki pedologije dajejo osnovo in kažejo smeri za praktično vzgojstvo.

Ker je to prireditev, ki zadeva ves narod, se je pripravljalni odbor s posebno okrožnico obrnil na posameznike za primerno denarno podporo. Do sedaj je le banska uprava v Ljubljani podprla prireditev s 25.000 din, do čim se druge merodajne oblasti prošnji niso odzvale. Kongres pa mora doseči za občo narodno korist tiste rezultate, ki so si jih zamislili njegovi prireditelji in organizatorji.

Odbor za prirejanje pedoloških kongresov v Brnu je odobril podoben program kongresa, katerega mu je predložil pripravljalni odbor v Ljubljani. Iz njega je razviden sledeč potek kongresa. 26. avg. je ob 10. uri dop. slavnostna otvoritev kongresa v dvorani s šolskega doma na Taboru, na katero so pozvani tudi zastopniki vseh oblasti. Popoldne ob 14. ure naprej so v isti dvorani predavanja za plenum, zvečer ob 21. uri pa koncert Trboveljskega slavčka.

27. avgusta so istotam ob 8. ure zjutraj predavanja za plenum, dočim je popoldne določen za predavanja po sekcijah. Tako bo mladinoslovno-biološka in higienska sekcija zasedala v dvorani Delavske zbornice, psihološka v frančiškanski dvorani nasproti sekcij-skih prostorov, sociološka in socialno zaščitna sekcija v dvorani Filharmonije, a sekcija za uporabno pedologijo na ljubljanskem ma-

gistratu. Povsod je pričetek predavanj ob pol 15. uri in trajajo od 20 do 30 minut, zadnja ura je določena za splošno razpravljanje.

28. avgusta ob 8. uri zjutraj so zopet na Taboru predavanja za plenum, popoldne ogled razstav, ob 17. uri pa zaključek zborovanja, predlogi in resolucije.

Prav tako je odbor v Brnu razdelil predavatelje po važnosti in vsebini njih tem. Predavali bodo sledeči: iz Bolgarije pet predavateljev, med njimi dr. Kacarov; iz Poljske: dr. Jaxa-Bykowski, dr. Tadeusz Zaworski, dr. Stefan Szuman, dr. Mieczyslaw Kreutz, dr. W. Blachowski, dr. Jan Schwarz; iz Češkoslovaške: dr. Mihajlo Rostohar, dr. Jan Uher, dr. Bohuslav Havránek, dr. Vilém Chmelař, dr. Ferdinand Kratina, dr. Fr. Bažant, dr. J. Klimeš, dr. J. Zahradka, dr. Fr. Radkovec, dr. J. Křivý, dr. Karel Popek, dr. Fr. Šeracký, prof. Jos. Kubálek, prof. Lidmila Kolářiková, dr. J. Vaněk, dr. Richard Karpe, dr. Huraj Čechetka, dr. Frant. Kočí, Richard Filla, dr. F. Škalona, J. Pokorný, A. Rikart; iz Jugoslavije: dr. Karel Ozvald, prof. Jakob Šolar, dr. Stanko Gogala, prof. Gustav Šilih, dr. Božo Škrlić, dr. Borislav Stevanović, dr. Slobodan Popović, dr. Fr. Higý-Mandić, dr. Zlatko Pregrad, prof. B. Sučević, prof. Prvoš Slankamenac, prof. Ivan Kanjuh, dr. V. Brumen, dr. Vlado Šmid, dr. B. Dragaš, Dragotin Cvetko, Vilko Mazi, Miodrag Matić, Josip Juranić, Ernest Vranc, Vinko Möderndorfer, dr. Franjo Žgeč, prof. Anica Černejeva, Rudolf Kobilica, Fran Brenk, Albert Žerjav, prof. Edvin Boje, Ema Deisinger, Mirko Ferenčak, Manica Dahkota. Naslovi predavanj slede v prihodnji številki. Vendar je že danes razvidno iz posameznih tem, da bodo predavatelji pokazali otroka in mladostnika v vsem njegovem bistvu in skušali znanstveno dokazati učinek različnih dobrih in slabih vplivov na njegov razvoj. Poslušalstvo si bo tako ogledalo otroka in mladostnika prav od vseh

strani in spoznalo nova pota, po katerih je lahko dospeti v notranjost otroka. Spoznali bomo tudi vse pogoje, ki so potrebni za njegov zdrav in naraven telesni in duševni razvoj.

V okviru kongresa bodo na liceju sledeče razstave: 1. reformnošolska iz Zlina; 2. mladinskohigienska iz Češkoslovaške; 3. domoznanska iz Češkoslovaške; 4. razstava povojne slovanske mladinske knjige; 5. zaščita dece; 6. pedagoška izdanja Slov. Šolske Matice; 7. samorastli risarski izdelki dečka M. O. v starosti od 2. do 11. let.

Kongres je brez dvoma velikega pomena za naše učiteljstvo, ki ima dan za dnem opravka z mladino, ker so znanstveni izsledki pedologije za nje praktičnega značaja. Zato ga pozdravljajo z zavestjo, da se bo z njim pomagalo narodnemu občestvu.

Ob povratku iz Pariza

Pretekli petek se je z večernim brzovlakom preko Jesenic vrnila naša družinica (30 tovarišev in 25 tovarišev), ki jo je vodil strokovni učitelj tov. Vilko Mazi na mednarodni pedagoški kongres in svetovno razstavo v Pariz. Ekskurzija, ki je trajala polnih 10 dni, je potekla točno po programu in na največje zadovoljstvo udeležencev, ki so ob poslovnem večeru pri Mikližu izrazili enodušno željo, da naj bi ekskurzijski odsek odslej vsako leto priredil kako podobno potovanje.

Učiteljice in učitelji, udeleženci ekskurzije, ki jo je organiziral sekcija JUU za drav. banovino, pred spomenikom Aleksandra I. v Parizu.

Udeleženci ekskurzije so imeli na razpolago udoben pulmanov vagon (70 sedežev), v katerem je dobil vsak mesto, kakor si ga je bil zaželel. S posredovanjem generalne direkcije v Beogradu je bil voz odklopljen na vseh postajah, kjer so udeleženci prekinili vožnjo, da so mogli v njem spet nadaljevati pot. Tako so se najprej ustavili v Innsbrucku, kamor so prišli v sredo 21. julija zjutraj. Na kolodvoru jih je pričakoval poleg direktorja B. Amosa (ki je vodil vse priprave za sprejem) in nekaterih tovarišev, ter tovarišic, sam predsednik tirolskega učiteljskega združenja J. Bernhard, ki je imel po zajtrku v restavraciji »Goldener Greif« prisrčen nagovor, poudarjajoč tovariške vezi učiteljstva, ki je nosilec kulture in napredka ne glede na državne meje. Po zajtrku so se udeleženci ekskurzije odpravili na poskrbljena stanovanja v internatih, nato pa so se zbrali k ogledu

Tovarišice in tovarišje prosimo, da pohitite s prijavi! Ako posebnega vabila niste prejeli, prijavite se z navadno dopisnico, katero naslovite na pripravljalni odbor II. vseslovanskega pedološkega kongresa v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6. Prijava naj vsebuje ime in priimek, poklic in naslov ter sledeče besedilo:

Podpisani se prijavljam kot udeleženec za II. vseslovanski pedološki kongres, ki bo 26., 27. in 28. avgusta 1937 v Ljubljani. Želim prenočišče za 25., 26., 27. in 28. avgusta 1937 v hotelu od 25 din dalje, privatno od 20 din dalje ali v internatu od 5 din dalje. Prijavnino 20 din sem poslal po pošti. — Čekovni račun 17.471. Po vplačani prijavnini prejmete legitimacijo, s katero imate brezplačen vstop na vsa predavanja in razstave kongresa ter na koncert Trboveljskega slavčka.

turistično in zgodovinsko zanimivega mesta. Med drugim so si ogledali znameniti dvor z bogato zakladnico in dvorno cerkev. Po kosilu so se dvignili z vzpenjačo na Hungerburg (300 m visoko), odkoder se jim je nudi čudovit razgled na mesto in zeleno dolino Inna ter na močnejše vrhove Stubajskih ter Zillertalskih alp. Nekateri so si celo privoščili še poldrug tisoč metrov vzpona na sloviti Hefeleker (2200 m). Večina je legla po večerji k počitku, ki ga je bila po celonočni vožnji tudi potrebna. Drugi so stopili še k znanemu »Breinösslu« na originalni tirolski večer.

Naslednje jutro (četrtak) je tekla vožnja po edinstveno lepi dolini Inna na 1802 m visoki Arlberg (zimskošportno torišče svetovnega slovesa) s prekrasno, na slehernem ovinku se menjajočo panoramo, z divnimi vršaci Lilvrette (3300 m) v ozadju. Kmalu nato je sledila obmejna avstrijska kontrola. Vlak je predrdal že precej široki Ren in zavil med romantične švicarske gore. Nepozabna ostane udeležencem vožnja ob prelepem Wallenskem jezeru, ki mu je kmalu sledilo Zürisko jezero s svojimi ogromnimi dimenzijami in nepregledno vrsto bogatih naselij vse gori do Züricha.

Tudi v Zürichu so bili naši ekskurzisti deležni nad vse ljubeznivega sprejema tamkajšnjih tovarišev. Iskreno dobrodošlico je izrekel predsednik švic. učit. združenja dr. Boesch, vodstvo pa je prevzel nad vse uslužni tovariš P. Bindschedler, ki je poskrbel za izvrstno kosilo v elegantni restavraciji Hürlimann tik kolodvora Po kosilu so si udeleženci privoščili poldrugo uro lepe vožnje po jezeru, nato pa so si ogledali še pred par leti otvoreno osnovno šolo v predmestju Waidhalde, ki je stala z vso opremo okrog poldrug milijon šv. frankov. Kar prehitro so potekle ure do odhoda vlaka. Marsikaj zanimivega bi si mogli naši ekskurzisti še ogledati v Zürichu, tako n. pr. ogromno obrtno šolo za 15.000 dijakov, ki so jo videli samo iz tramvaja. Pa morda o drugi priliki.

Še ena noč je bila do Pariza, pripoveduje dalje vodja ekskurzije, ki se mu pozna, da je nosil v teh dneh ne baš lahko breme skrbi. V Baslu so nam vzeli električno lokomotivo, ki nas je vozila vse od Beljaka. Boriti se bo treba spet s sajami. No, pa saj je še skoro vse pospalo. Enolična, skoro čemerna pokrajina beži proti jutru v nedogled. Snopovje na požehtih poljih, daleč naokoli nobenega drevesa, nobene strehe. Tako nekako kakor doli v našem Sremu. Polagoma pa se slika preobrne. Tovarne vstajajo, delavska naselja za njimi, polja se krčijo. Nazadnje eno samo morje črnih streh in dimnikov. Debelo uro se že vozimo skozi silno gnečo tovornih vagonov, stisnjenih po neštevilnih tirih. Šest je preč, vsak čas smo na mestu. Evo silnih svodov Gare de l'Est. Kufre dol!

Stjepan Kranjčević:

Hrvatsko kmečko gibanje

Kot genialna kmečka otroka sta prišla brata Radića — poznejša ustanovitelja in organizatorja kmečke stranke — v mestne šole z ustaljenim mišljenjem o pretežkem kmečkem delu, o težavnem kmečkem življenju in o krivičnem položaju kmetov med ljudmi. Zato ju niso mogle pridobiti prazne fraze o patriotizmu niti tuje ideje o državni slavi in veličini. Ker sta imela pred očmi svojo vas in rodno kmečko hišo, v kateri se njuni starši in bratje krvavo mučili za skorjo kruha, ker sta tudi sama stradala ves čas svojega šolanja in ker sta videla razkošje pri gospodi in zločinsko razsipanje narodovih žuljev, zlasti pri onih, ki se najbolj tolečajo na prsa kot hrvatski rodoljubi, sta se uprla vsakemu vplivu gospode in — ostala samosvoja, kmečka. Ta odpor se je povečal zaradi skrajnega preziranja kmeta, ki je za gospodo bitje nižje vrste, ustvarjen samo zato, da more živeti gospoda v izobilju. To bitje je poleg tega v očeh gospode vtelesena nepoštenost: pripravljen je ogoljufati gospodo na vsakem koraku, noče dajati svojih pridelkov napol zastonj, noče plačati davkov in se upira temu plačevanju, je len in zato nima ničesar, pritožuje pa se venomer, da mu gre slabo, prisvojil bi si tujo lastnino, če bi se mu za to nudila prilika, in sline se mu cede za tistim, kar ima gospoda, kmet je nevaren, zato ga je treba držati v pokornosti in poslušnosti, kmet je z eno besedo »lopov, dok je bor zelen« in ga je treba zato čim bolj klestiti, ker postaja zaradi tega prav tako kot vrba vse bolj zelen.

Ko sta naletela na tako mišljenje o kmetu in videla, da gospoda po svojem načinu življenja, po svojem neznatnem — v primeri

s kmetovim — delom, po svoji poštenosti in vrednosti daleč zastajata za kmetom, sta se zgodaj odločila, da uporabita vse svoje sposobnosti za službo hrvatskemu kmetu, temu pravemu človeku in Hrvatu, da ga dvigneta, vzpodbujata, izobrazita in zbudita in tako napravita sposobnega za borbo za lažje, lepše in boljše življenje na zemlji, za pravičnejši položaj med ljudmi, za odločilen vpliv na politično in kulturno življenje, skratka, za preureditev vsega družbenega reda.

Že iz tega je jasno, da sta hotela s svojim delom zarezati globoko brazdo v hrvatskem narodnem življenju, brazdo, ki pomeni globoko in široko narodno gibanje, ki bo imelo močan odmev tudi izven njegovih vrst. Ona dva sama sta se tega zavedala, vedela sta, kako globoko prodirata s svojo zahtevo, kako daljnosežne važnosti je njuno delo. Ante Radić piše na nekem mestu o »novih mislih, ki morajo preokreniti človeštvo, državo in narod na drugo pot«. Drugič zopet, da je »zato bilo treba kreniti na drugo pot — da se je bilo treba obrniti k narodu, da se je bilo treba ozirati na narodne potrebe. Tako je nastala nova ljudska politika, ki vas spet kliče: »Zdravite se!« Malo pozneje piše: »To kar se danes imenuje kmečka stranka, ni samo nova skupina ljudi, ena izmed mnogih, ki se bo z ostalimi strankami potegovala za oguljene in prazne gosposke besede in se borila za poslanska mesta, ampak je to popolnoma drug duh in misel v pojmovanju vsega ljudskega življenja. Predvsem to.«

Misel kmečke stranke, misel novega gibanja, ta nova misel, ki naj preokrene človeštvo, družbo, narod na nova pota, »mora vsebovati nekaj zelo važnega, kar nas loči od onih, ki bodo proti nam«, piše zopet dr. A. Radić. In razlika je tolikšna, da se mu zdi potrebno reči, da »moramo biti pripravljeni na vse in vsekakor na to, da nas bodo pro-

glasili za fantaste (norce), ker so z nami vsi stari preroki človeštva.«

Ko sta do kraja spoznala gosposko življenje in gosposke nazore že v prvih dneh svojega šolanja v mestu, sta prav kmalu spoznala iz knjig preteklost človeštva in se prepričala, da obstoji vse delo gosposkih strank izključno v tem, da zaščiti privilegirane gosposke položaje in izključno gosposke interese.

Videla sta, da v gosposki politiki ni poštenosti in človekoljubja, da jo vodijo samo kruti interesi in skrajna sebičnost, zato kliče: »Edini razlogi gosposke politike so — po domače rečeno — trebuh, in dokazi — bajoneti«. Torej nasilje zaradi sebičnosti.

Proti tej in taki politiki sta pričela onadva novo, ne samo po namenu in njenem glavnem nositelju kmetstvu, temveč tudi po razumevanju, upravičenosti, etiki in delovnih metodah. Njuna nova politika »temelji na večnih zakonih človeške duše in življenja«. Zahtevata, da »naj bo politik filozof, in človek postane filozof takrat, kadar neha misliti samo na sebe in o sebi, in se začne ozirati na druge ljudi, na svet... Po vsem svetu vidi človek ljudi, njihove bolečine in trpljenje. In če najdejo te tuje bolečine odmev v človeškem srcu, če jim začne iskati vzrokov — seveda po svojih zmognostih — potem imate filozofa... Torej biti v politiki filozof, ne pomeni nič drugega, nego biti človek, misleč, pameten, pošten in dober človek.«

Kakšna bo politika, ki temelji »na večnih zakonih človeške duše in življenja« in ki zahteva od politika, da »naj bo filozof, to je človek, in sicer pameten, pošten in dober človek?«

Taka politika bo brez dvoma v prvi vrsti človeška, socialna. Ozirala se bo predvsem na najrevnejše, najnesrečnejše, najbolj iz-

rabljene in najbolj zatirane, in to so na Hrvatskem — kmetje.

»Hrvatskemu narodu gre slabo — piše v programu kmetске stranke — in najslabše gre hrvatskemu kmetu, ki mu gre že tako slabo, da mnogi ne morejo živeti in zato bežijo od doma in domovine v tujino... Kako slabo živi hrvatski kmet, kakšno hišo ima, kakšno obleko, kakšno hrano in kakšne skrbi ga tarejo zavoljo dolgov in vsesplošne revščine in pomanjkanja, to je zadosti znano, zato tega ni treba niti dokazovati niti razlagati. Hrvatski narod postaja zaradi tega čedalje slabotnejši in degeneriranejši, ker začenjajo otroci umirati že v materinem telesu. Tako propada hrvatski narod.«

In to se dogaja zato, ker je Hrvat — zaradi tuje oblasti — na svoji zemlji zadnji človek. Vendar »domača gospoda na Hrvatskem zelo dobro živi in tem bolje, čim bolj drži s tujo... Najhuje je v vsej Hrvatski kmetu. Ne samo, da hrvatski kmet zelo slabo živi in da se preveč muči in da mu gre kljub temu po večini zmerom slabše namesto bolje, temveč nima hrvatski kmet niti najmanjšega upanja, da bi si mogel kako pomagati. Vsak hrvatski kmet dobro vidi in čuti, da mu gre slabo; vidi in čuti, da mora od svojega trpljenja dajati in plačevati državi in različni gospodi kolikor zahtevajo, a ne vprašajo, ali zmore toliko in ali je to pravično; vidi in čuti toliko krivic, ki mu jih delata država in gospoda — vidi pa tudi to, da si sam ne more pomagati.«

Zato je bila ustanovljena hrvatska ljudska kmečka stranka. Njena naloga je, da pripomore hrvatskemu kmetu do lažjega življenja in pravičnejšega položaja v družbi. Stoji proti stari gosposki, patriarhalni ali pastirski politiki in politiki nasilja, in zahteva, da se kmet sam pobriga zase.

NAŠIM ODJEMALCEM!

Poletni obutvi smo ukinili
banovinsko trošarino in znižali cene.

Pridite in prepričajte se

Bata

— Apel Učiteljskega pevskega zbora. UPZ hoče poživeti in pomnožiti svoje vrste z novimi glasovi. Zato vabi vse tovariše in tovarišice z dobrimi glasovi iz mesta Ljubljane in bližnje okolice ter druge, da pristopijo k zboru. S tem bodo podprli in okrepili kulturno ustanovo svoje lastne stanovske organizacije, ki skrbi za sloves dela slovenskega učitelja. Zbor se pripravlja sedaj za jesenski koncert v Ljubljani in bo po tem nastopu začel s študiranjem novega programa. Prijave sprejema UPZ v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6/I. ali pa na tečaju, ki se bo vršil od 23. do 25. avgusta t. l. v Glasbeni matici v Ljubljani.

Poštne prosto pošilja
Učiteljska tiskarna
vse šolske potrebščine
upravam šol in šolskim odborom

— Razprodaja pevske edicije »Mladini«. Učiteljski pevski zbor ima v arhivu še nekaj izvodov lanske leto izdane pevske edicije »Mladini«. Pokojni skladatelj in predsednik zbora prof. Emil Adamič je ob 100letnici Levstikovega rojstva uglasbil 8 njegovih pesmi, s klavirjem ali harmonijem, ki so primerne za različne šolske prireditve. Kdor pozna izživljanje narodnega motiva pri pokojnem skladatelju in njegovo občuteno razpoloženje z mlado otroško dušo, bo znal ceniti vrednost te zbirke. Znižana cena 5 din za izvod in še posebno uporabnost ljubkih pesmic ne more biti nobeni šoli in pevovodjem mladinskih zborov širše naše domovine vzrok, da te edicije ne naročijo. Naročilo sprejema UPZ, Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I.

— Kljub vsemu sem izdal tudi napovedano razpravo o jezikovnem pouku v ljudski šoli, oziroma priročnik za jezikovni pouk, če ne bo našel kak »kritik« pomanjkljivosti, da obravnava brošura le tehnično stran jezikovnega pouka in ne sega v globino. Delce bom poslal šolam, ki so obdržale »Računstvo«, in prosim tov. upravitelje (-ice), da mi nakažejo za izvod 20 din ali pa brošuro vrnejo na upravitelja šole pri Sv. Marku — Ptuj. Kdor bo brošuro prejel in plačal, naj pridene še 10 din za računski priročnik, če je še dolžan. Kdor bi pa hotel imeti še kak izvod, naj po priloženi položnici nakaže denar in v nekaj dneh bo zahtevano prejel. Fr. Samec.

— Bivše tovarišice in prijateljce so darovale po tov. Radi Pasekovi v počastitev spomina pokojne tovarišice Anice Vihar-Sekulove 120 din za obrambni fond JUU. Iskrena hvala!

— Maturantje ljubljanskega učiteljskega zbora 1927. Svojo desetletnico bomo obhajali ob priliki II. pedološkega kongresa v Ljubljani. Dobimo se 27. avgusta ob 7. uri zvečer pri Slamiču. Kdor se namerava udeležiti, naj mi sporoči! — Dodič Ivan, Gorje pri Biedu

— Zahvala. Učiteljskemu domu v Ljubljani sta darovala dva neimenovana sošolca na mesto cvetja na grob pok. Josip Arnič, šol. upravitelja v pok. v Celju, 100 din, za kar jima izrekam najiskrenejšo zahvalo. Blagajnik.

Zaloga vezanih mladinskih knjig

bo skoraj pošla. Novo vezane knjige bodo dražje. Naročite sedaj, da dobite še iz stare zaloge!

Učila za vse šole ima v zalogi in prekrbuje Učiteljska tiskarna.

Naročite ob počitnicah, da boste imeli v začetku šolskega leta v rokah.

Kaj vse pišejo

o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU

— I Tudi v senatu razprava o celibatu učiteljic. Na seji senata 22. julija je predložil senator Vojislav Protić v imenu večje skupine senatorjev JNS predlog zakona glede izpremembe in dopolnitve člena fin. zakona, ki odreja delni celibat za učiteljice. Apeliral je na vlado, da iz gotovih upravičenih razlogov sprejme predlagano zakonsko novelo in odgodi izvajanje teh določb od 1. avgusta vsaj do 1. januarja 1938. Prosvetni minister je pristal na to odgoditev za gotove primere (poroke z oficirji, itd.).

— I Propadanje naših šol. Na zasedanju banovinskega sveta se je ugotovilo, da imamo Sloveni 885 šol; od teh jih je 129 v skrajno slabem stanju, 109 jih pa sploh več ne ustreza svojemu namenu! Če bo šlo tako naprej, bomo kmalu brez šol. Sicer je pa delo z neizobraženci v javnem življenju baje prav udobno... (»Slovenska beseda«, 16. julija 1937).

— I Pionirji ljudske prosvete. V Ljubljani zboruje učiteljstvo, včlanjeno v Jugoslovanskem učiteljskem združenju.

Želje in težnje ter borbe našega poštenega učiteljstva kmetije vedno spremljamo z razumevanjem in skušamo njegove upravičene zahteve po svojih močeh tudi podpirati. Zato pozdravljamo na skupščinskih sejah izraženo zahtevo, da bodi učiteljstvo neodvisno in na službenem mestu čim bolj stalno, da se more tako čim tesneje povezati z narodom in okolico. Ta zahteva je globoko utemeljena. S predlagatelji vred smo namreč prepričani, da bo samo tisti učitelj v svojem velevažnem poklicnem in narodno prosvetnem delu sploh dosegal uspehe, ki bo poznal čim globlje vse razmere okolice, v kateri deluje.

Veseli nas tudi ugotovitev, da poseben odsek združenja deluje na preorientaciji miselnosti onega učiteljstva, ki služi v kmetijsko-delavskih okrajih. Čim bliže narodu, tem bliže bodo učitelji svojim nalogam, tem lepši bodo sadovi njih dela, toliko več bo pa tudi med narodom razumevanja za njih prizadevanja in priznanja ter opore za njih trud.

Presenetila nas je ugotovitev, da je slovensko učiteljstvo zadolženo za celih 15 milijonov dinarjev! To je vsekakor prehudo breme in se popolnoma strinjamo z zahtevo po ureditvi učiteljskih plač. Kajti med naše zahteve spada v prvi vrsti socialna pravičnost vseh stanov. Vemo, da človek, ki mu ni socialno vsaj v temeljnih zahtevah zadoščeno, ne more nikoli vršiti svojih dolžnosti s tisto vnemo in uspehom, kakor socialno trden in neodvisen njegov tovariš.

Vsakemu svoje, vsem pa toliko, da bomo mogli pošteno živeti! To je z učitelji vred tudi naša zahteva. Zato naj bodo naši vaški prosvetarji prepričani, da bodo v kmetijskih in delavskih vrstah vedno našli sodbore za pravico. (»Kmetijski list«, 14. julija 1937).

— I Dajte nam katoliških šol. Pod tem naslovom prinaša dne 21. julija t. l. »Domoljub« primer redovnice na Francoskem, ki je sama nabrala denar za katoliško gimnazijo za deklice. Potem piše sledeče:

Ta primer je zelo poučen. Ne smemo samo zdihovati, kako so sedaj slabi časi in odlagati nujne zadeve za boljše čase. Tudi pri nas zelo cenimo samostanske šole. Ne glede na politično mišljenje pošiljajo v razne samostanske šole celo svobodnjaški starši svoje otroke, ker vedo, da so redovniške šole v vsakem pogledu najboljše. Ne smemo pa

ostati na pol pota. Odločujoči naši činitelji naj poskrbe, da dobe naše redovnice popolne šole, tako osnovne in meščanske, kakor gimnazije in zlasti še učiteljske in sicer s pravico javnosti. Brez katoliških učiteljskih ne bo katoliških učiteljev. Brez katoliških učiteljev ne more biti katoliške vzgoje. Brez katoliške vzgoje pa bo prej ali slej konec tudi slovenskega naroda.

— I Da naša domovinska ljubezen do slovenske zemlje in narodne države nikdar ne ugasne in še z večjim ognjem vzplapola v nas, kaj nam je treba? Katoliške prosvetne vzgoje in šole. (Podčrtal »Slovenec«). (Iz govora dr. Šmajde na prosvetnem taboru v Kranju dne 11. julija t. l.).

Naša gospodarska organizacija

ZADRUŽNIKOM
UČITELJSKE SAMOPOMOČI.

V zadnjih dneh meseca julija t. l. vam je zadržna uprava razposlala položnice za nakazilo članskega prispevka za štiri (425—428) smrtne primere: Šumperer Ivan, Stara cerkev pri Kočevju; Kocijančič Julija v Trzinu; Vihar Anica v Ljubljani; Arnič Josip v Celju. — Samski zadržniki nakažejo po 21 din, zakonski pari pa po 41 din. — Zadržniki, vršite v redu svojo člansko dolžnost in ne odlašajte z nakazili!

ZADRUŽNIKOM
UČITELJSKE SAMOPOMOČI.

V drugem četrtletju 1937. leta (april, maj in junij) je umrlo devet zadržnikov, in sicer: Kalan Josip, Stružev; Wittenbach Balbina, Vojnik; Semolič Josip, Maribor; Šijanec Antonija, Maribor; Požar Vaclav, Zameško; Porenta Urška, Št. Vid nad Ljubljano; Jazbec Ludvik, Svetinje; Šumperer Ivan, Stara cerkev pri Kočevju; Kocijančič Julija, Trzin. Smrti primeri: 418—426. Zadržna uprava je izplačala dedičem teh zadržnikov 116.100 dinarjev posmrtnine. — Zaostanki se vedno bolj večajo, zato nakazujte članske prispevke redno in sproti!

Učiteljska tiskarna

— t Zaloga šolskih knjig za vse šole je najpopolnejša. Kupite in naročite knjige in druge potrebščine že sedaj, da boste hitreje in čim boljše postreženi.

— t Obrtno nadaljevalnim šolam priporočamo od ministrstva odobreno knjigo Ogrin: Državoznanstvo.

— t Krasite učilnice in šolske prostore s slikami naših mož, ki jih dobite v Učiteljski tiskarni. V zalogi ima tudi razne zgodovinske in nacionalne slike.

KUPUJTE PRI TVRDKAH

KI OGLAŠUJEJO

V NAŠEM LISTU

— t Za petje naročite Žirovnikove narodne pesmi. V zalogi so 3 zvezki. Vsak stane samo 1 dinar.

Učiteljski pevski zbor JUU Emil Adamič

— pev. Vabilo k pevskega tečaja. Upravni odbor UPZ je na svoji zadnji seji sklenil, da se vrši pevski tečaj nepreklicno v dneh 23., 24. in 25. avgusta t. l., ker se je prijavilo zadostno število članstva. Odbor je s posebno okrožnico ponovno opozoril nekatere članke (base), ki se še niso prijavili za tečaj. Ker je ta tečaj zadnji pred jesenskim koncertom, je strogo obvezen za vse članstvo in zato naj prizadeti čimprej pošljejo svoje prijave. — Članstvo, ki se je že na tečaju izjavilo za udeležbo pri tem pevskega tečaju, naj pošlje svojo željo glede prenočišča, kar so storili nadoknadno prijavljeni člani po dopisnicah. Začetek tečaja je 23. avgusta od 10. uri dopoldne v običajnih prostorih Glasbene matice v Ljubljani. S seboj prinesite vse starejše in novejše note.

— pev. Ustanovitev moškega zbora. Upravni odbor UPZ je osvojil predlog tovariša pevovodje, da v svrhu razširitve delokroga zbora in v smislu njegove kulturne misije, ustanovi moški zbor, ki bo nastopal samostojno na koncertih in drugih takih prireditvah. Natančnejši razgovor o tem vprašanju bo o priliki tečaja v avgustu, na katerem se bodo po možnosti pevcem razdelile že note. S tem se je izpolnila želja vseh pevcev v UPZ, posebno pa članom — pevovodjem podeželskih moških zborov, ki bodo v njem dobili marsikak važen nasvet za svoje delovanje.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5 —

ENEGA ALI DVA DIJAKA

k domačemu sinu osmošolcu sprejme na stanovanje s prav dobro domačo hrano Levstek, Hradeckega c. 10 a, Ljubljana.

ZAMENJAVA.

Kdo želi zamenjati službeno mesto blizu Ptuj? Lega krasna, šola nova, stanovanje v šoli. S kolesom je dober četrtr ure do mesta. Naslov se izve pri upravi »Učiteljskega tovariša«.

FR. P. ZAJEC

izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 9

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplomere, risalno orodje, mikroskope, fotoaparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

CENE
NIZKE

dvokoles, otroških, igračnih, invalidskih vozičkov, prevoznih triciklov, šivalnih strojev. — Ceniki franko.

»TRIBUNA« F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4
PODRUŽNICA MARIBOR, Aleksandrova cesta št. 26